

Fremtiden for skolested Nordstumboen, Storsteigen videregående skole

Debatten rundt det fremtidige videregående skoletilbudet i Innlandet fylke er primært styrt av

- a. Stram økonomi for Fylkeskommunen
- b. Nedadgående antall unge som forventes å søke videregående skole som en følge av den demografiske utvikling i fylket
- c. Allerede etablerte videregående skoleplasser i fylket synes å vise et overskudd i forhold størrelsen av aldersgruppen og søkningen som kan forventes i årene som kommer

Dette er fornuftige og legitime argumenter fylkesadministrasjonen bør fremføre.

For lokalsamfunn er fylkeskommunale arbeidsplasser, som en videregående skole gir, verdifulle og gir høy kompetanse for arbeidstakere, og en god start for de unges tilhørighet til lokalsamfunnet og den ressurs de representerer under og etter videregående skolegang.

Ved Storsteigen videregående skole sin avdeling Nordstumboen i Stor-Elvdal er det kun 27 elevplasser. Dette er en særdeles minimal del av alle videregående elevplasser i Innlandet, men dyrere pr. elev enn mange andre elevplasser. Fylkeskommunens forslag, nå ute på høring, innebærer å fjerne tilbudet (nedlegge Nordstumboen) for å spare utgifter, og samtidig overføre den tilrettelagte undervisningen Nordstumboen representerer til andre fylkeskommunale videregående skoler.

Stor-Elvdal SVs syn

Stor-Elvdal SVs syn er at det bør være **ett overskyggende argument** i denne saken: **barns beste**. Alle andre argumenter er underordnet dette. De i Innlandet som søker seg til Nordstumboen er unge med anerkjente spesielle opplæringsbehov av både faglig og sosial karakter. Elevene har hatt vide spektra av behov for faglig opplæring og trening i sosial livsmestring.

For noen tiår siden ble unge med slike behov enten utelukket fra videregående skoleopplæring eller plassert i spesialskoler. De ble ikke innlemmet i lokalsamfunnenes videregående skoler, og disse skolen ble i liten grad utrustet med kompetanse til å kunne gi god støtte for elever med slike spesielle behov. I de siste ti årene har pendelen svingt vekk fra spesialskoler, til å få tilrettelagte studietilbud integrert i lokale videregående skoler. Det har pågått en aktiv spesialpedagogisk debatt om fordeler og ulemper, både i relasjon til de faglige behov de unge med spesielle behov har, men også om livsmestring innenfor alternative rammeverk og tilhørighet til lokalsamfunn. Både unge med spesielle behov og det lokalsamfunnet de tilhører, kan ha fordeler av en tettere integrering i lokalskolen enn det en fjernere spesialskole kan tilby.

I en polarisert debatt om lokalskole eller spesialskole for unge med spesielle behov, er det nødvendig å tenke utover «enten eller». En spesialskole med flere elever med

spesielle behov for ulike former for opplæring og livsmestring, vil være bygget innenfor rammen av tung kompetanse blant lærere og støttepersonale, selv om den sosiale tilknytting til hjemstavn vil kanskje være svekket. Et tilrettelagt tilbud bygget inn i en lokal videregående skole vil derimot være for svært få elever, og rammeverket vil være preget av begrenset faglig kompetansemiljø. Integrering med store grupper elever uten spesielle behov, kan møte utfordringer med sosial utestenging og mobbing av elever med spesielle behov.

Her bør vi se på erfaringene over mange år ved Nordstumboen vgs. Enkelt fortalt er en betydelig del av elevene er kommet dit som følge av at forsøkene med å få dem godt integrert i lokale skoler ikke har vært vellykket. Nordstumboen, med et døgntilbud med internat, har muliggjort videregående utdanning og mestringskompetanse de unge ikke så ut til å få i lokale opplegg. For andre elever har det helt fra begynnelsen av skoletiden vært tydelig at det ikke har vært relevante skoletilbud lokalt. Mangelen på spesialpedagogisk kompetanse i lokale skoler er også et nasjonalt problem.

Nordstumboen har inntil nylig betjent Hedmarkskommunene. Etter sammenslåing med Oppland begynner det nå å komme unge ikke bare fra kommunene i Glomdalen, Østerdalen og Ringsaker, men også fra Opplandssiden. 27 elevplasser på internat er i økende grad blitt reservert unge med særlig utfordrende behov hvor lokale skoler har hatt begrensede muligheter til å gi relevant og god opplæring og livserfaring innenfor normale timeplaner.

Stor-Elvdal SV er glad for at det i økende grad lykkes å integrere mange unge med spesielle behov i lokale videregående skoler. Vi vil sterkt oppfordre Innlandet fylke til å legge vekt på å styrke spesialpedagogisk kompetanse i de lokale skolene, både i kvalitet og kvantitet. Det er mange flere enn 27 som kan trenge det. Men skolemyndighetene må være bevisste på at det kan være minst 27 unge i Innlandet som ikke passer inn i lokale opplegg, og trolig ikke får kompetanse og mestringslæring som hjelper dem inn i storsamfunnet senere. Nordstumboen gir relevant arbeidskompetanse og sosiale ferdigheter til dette begrensede antall unge som har potensial til å få et rikt liv og mulig innpassing i lokalsamfunn og storsamfunn. Dette er utvilsomt til barns beste for denne gruppen. Ellers vil mange av disse falle totalt utenfor, uten videregående utdanning. Det er vanskelig å trekke seg selv opp etter håret.

Til slutt noen finansielle betraktninger omkring skole for unge med spesielle behov. Erfaringene med mange av de som er kommet ut fra Nordstumboen, er at de har funnet seg verdifulle plasser i samfunnet, i arbeidsliv, sosialt liv og familierelasjoner. De samfunnsmessige kostnader ved ikke å gi unge med særlige behov disse mulighetene, er høyst sannsynlig svært store. Tall fra Arbeids- og sosialdepartementet viser at en ungdom som faller utenfor i snitt koster samfunnet over 15 millioner kroner. Da Oslo kommune ville spare kommunen kostnadene ved ikke å strø fortau vinterstid, skjøtt fallulykkene og lårbeinsbruddene (spesielt hos gamle) i været. Men sykehuskostnadene tilfalt ikke kommunen. Den sparte penger. Men samfunnsøkonomisk og sosialt var det ulønnsomt og bare dumt å stoppe kommunal sandstrøing, noe økonomer også overbeviste kommunen om. Innlandet fylke har også et overordnet samfunnsansvar selv om fremtidige kostnader ved å lukke døren for de 27 vil måtte bli dekket av

andre enn fylkeskommunen. Det store kost/nytte-regnskapet vil trolig se helt annerledes ut. Mange vil nok mene at dette ansvaret for noen få av Innlandets unge politisk og sosialt ikke kan fremgå av et fylkeskommunalt Excel-ark. Derfor bør skolested Nordstumoen bestå så lenge det er opplagt at for en gruppe unge vil de lokale videregående skoler foreløpig, og kanskje svært lenge, komme til kort.

Vennlig hilsen

Stor-Elvdal Sosialistisk Venstreparti